

רשומות

הצעות חוק

3 בספטמבר 1986

1798

כ"ט באב התשמ"ו

למך

311	חוק לתיקון סקודת מס הכנסה (מס' 72), התשמ"ו-1986
319	חוק הובנקאות (רישוי) (תיקון), התשמ"ו-1986
322	חוק חגורות בטיחות ברכב, התשמ"ו-1986

מבוא

שנת המס לפי פקודת מס הכנסה מקבילה כיום לשנה התקציבית והיא מתחילה מדי שנה ב-1 באפריל ומסתיימת ב-31 במרס. עם זאת רשאי פקיד השומה לפי סעיף 7 לפקודה להתיר לנישום תקופת שומה מיוחדת המסתיימת במועד אחר מ-31 במרס, שני אלה יוצרים בעיות הן לסקטור העסקי והן לרשויות המס כלהלן:

(א) כ-260,000 מגישי דו"חות שנתיים, חייבים להגיש דו"ח עד 31 ביולי ובפועל הכנת הדו"חות נמשכת כל חדשי הקיץ. מכיוון שבקיץ פעילות המשק מוגבלת הן מפאת החופשות והן מפאת שעות העבודה המקוצרות, הרי שהכנת הדו"חות בתקופה זו דווקא, גורמת למעמסה ניכרת שתוצאתה היא איחור רב, מדי שנה, בהכנת הדו"חות. בשל כך, מבקשים רואי החשבון, יועצי מס ומנהלי חשבונות מזה זמן רב, להעתיק את מועד סיום שנת המס ל-31 בדצמבר.

(ב) הפיגור בהגשת הדו"חות גורם לאיחור בתשלום הפרשי מס ולתשלום בשנה השוטפת של מקדמות מס קטנות מהמגיע, דבר הכרוך באובדן מס ניכר מדי שנה.

(ג) קיום תקופות שומה מיוחדות למספר ניכר של נישומים, מאפשר העתקת הכנסות והוצאות בין חברות מסוגנות ומשולבות וכן בינו לבין בעלי מניותיהן, דבר שמביא להעברת הכנסה משנה לשנה שלאחריה בערכים נומינליים וגורם לדחיית תשלום המס אשר בסופו של דבר משתלם רק אחרי תקופה ארוכה.

מוצע לקבוע, ששנת המס הכללית תהיה זהה לשנה הקלנדרית, כלומר תסתיים מדי שנה ב-31 בדצמבר. במקביל, מוצע לבטל את כל האישורים שניתנו בעבר לתקופות שומה מיוחדות, ולאפשר לנציגי מס הכנסה לאשר מכאן ולהבא תקופת שומה מיוחדת רק למספר מצומצם של נישומים, וזאת רק לאחר שיובטח כי לא ייגרמו הפסדי מס כתוצאה מהעתקת הכנסות בין נישומים קשורים.

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 72), התשמ"ו-1986

1. בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה¹ (להלן — הפקודה), במקום הגדרת "שנת מס" יבוא: "שנת מס" — תקופה של שנים עשר חדשים רצופים, שתחילתה ב-1 בינואר.

2. במקום סעיף 7 לפקודה יבוא —

7. (א) על אף האמור בסעיף 6, רשאי הנציב לקבוע, לבקשתם של הנישומים המפורטים להלן, שהמס לגבי כל שנת מס, יוטל על הכנסתם בתקופה של שנים עשר חדשים רצופים שתחילתה במועד אחר מה-1 בינואר (להלן — תקופת שומה מיוחדת):

(1) קרן להשקעות משותפות בנאמנות כמשמעותה בחוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א-1961²;

(2) חברה ממשלתית כמשמעותה בחוק החברות הממשל-תיות, התשל"ה-1975³;

(3) חברה שמניות שלה רשומות למסחר בבורסה ואושרה לענין חוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א-1961;

(4) חברה ש-51% לפחות מהון מניותיה ומכוח ההצבעה בה, מוחזקים על ידי חברה תושבת חוץ שמניות שלה נסחרות בבורסה מחוץ לישראל, או חברה שהזכות לקבל 51% לפחות מרווחיה היא בידי חברה תושבת חוץ כאמור.

(ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי הנציב לקבוע תקופת שומה מיוחדת גם לנישום שיש לו יחסים מיוחדים, בין במישרין ובין בעקיפין, עם חברה שאושרה לה תקופת שומה מיוחדת לפי סעיף קטן (א)(2) עד (4), ובלבד שיקבע כאמור רק אם הסכים לכך הנישום.

(ג) קבע הנציב לנישום תקופת שומה מיוחדת, יוטל המס לכל תקופה כאמור בכפוף לכל תיאום שהנציב יראה צודק וסביר.

ד ב ר י ה ס ב ר

קלנדריות, מוצע שציון שנת המס לגבי תקופת שומה מיוחדת ייעשה לפי שנת הלוח אשר בה הל 1 באפריל.

סעיף 2 סעיף 7 לפקודה מתיר כיום לפקיד השומה לקבוע לאדם תקופת שומה מיוחדת אם נוכח כי אותו אדם נוהג לסכם את השכונות עסקו ביום שאיננו היום האחרון לשנת המס.

במשך השנים נקבעו לנישומים רבים תקופת שומה מיוחדת, דבר שגורם לאבדן מס ביצר. לכן מוצע לבטל את כל האישורים שניתנו בעבר לתקופת שומה מיוחדת ולהסמיך את הנציב לקבוע מכאן ולהבא

סעיפים (א) מוצע לקבוע ששנת המס תהיה זהה 1 ו-3 לשנה הקלנדרית, כלומר תתחיל מדי שנה עד 12 ב-1 בינואר ותסתיים ב-31 בדצמבר. במק"ביל, מוצע להקן את המועדים הקבועים בסעיפים שונים בחוקי המס, באותם מקרים שבהם התיקון מתבקש בשל המעבר לשנת מס קלנדרית. כך למשל מועד הגשת הדו"ח השנתי שהוצא כיום 31 ביולי, כלומר 4 חדשים לאחר תום שנת המס, יש צורך לשנותו ל-30 באפריל עקב המעבר לשנת מס קלנדרית.

(ב) מאחר שתקופת שומה מיוחדת אינה זהה לשנה הקלנדרית ואף עשויה להתפרס על שתי שנים

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשמ"ו, עמ' 240, עמ' 261 ועמ' 264.
2 ס"ח התשכ"א, עמ' 84.
3 ס"ח התשל"ה, עמ' 132; התשמ"ו, עמ' 168.

(ד) הנציב רשאי להתנות קביעת תקופת שומה מיוחדת לפי סעיף זה בתנאים ורשאי הוא שלא לתת אישור לחברה כאמור בסעיף קטן (א)(2) עד (4) אם לגישום שיש לו יחסים מיוחדים עמה, בין במישרין ובין בעקיפין, לא נקבעה גם כן תקופת שומה מיוחדת לפי סעיף קטן (ב).

(ה) קבע הנציב תקופת שומה מיוחדת, רשאי הוא לבטל קביעתו, בין לבקשתו של הגישום ובין שלא לבקשתו, והכל אם ראה טעמים סבירים לעשות כן, ורשאי הוא לקבוע לענין הביטול כל תיאום שייראה לו צודק וסביר; ביטול כאמור שנעשה שלא לבקשת הגישום, ייכנס לתקפו בתום תקופת השומה המיוחדת שבה נעשה הביטול.

3. בסעיף 28(1) לפקודה, במקום "בחדש אפריל של השנה שלאחריה" יבוא "בחדש הראשון של שנת המס שלאחריה". תיקון סעיף 28

4. בסעיף 120א לפקודה, במקום הגדרת "מדד ממוצע" יבוא: "מדד ממוצע" — המדד הממוצע לתקופות שמספטמבר עד נובמבר וממסר עד מאי, לפי הענין. תיקון סעיף 120א

5. בסעיף 120ב לפקודה —
 (1) בפסקה (1), במקום "במרס" יבוא "בדצמבר", במקום "בספטמבר" יבוא "ביוני", במקום "באפריל" יבוא "בינואר", ובמקום "באוקטובר", שלוש פעמים, יבוא "ביולי";
 (2) בפסקה (2), במקום "במרס" יבוא "בדצמבר";
 (3) בפסקה (4), במקום "1 באפריל, 1 ביולי, 1 באוקטובר ו-1 בינואר" יבוא "1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי ו-1 באוקטובר". תיקון סעיף 120ב

6. בסעיף 132 לפקודה —
 (1) בסעיף קטן (א), במקום "31 ביולי" יבוא "30 באפריל";
 (2) בסעיף קטן (ב), במקום "31 באוגוסט" יבוא "31 במאי". תיקון סעיף 132

7. בסעיף 174 לפקודה, במקום "אחד באפריל" יבוא "אחד בינואר". תיקון סעיף 174

דברי הסבר

יחסים מיוחדים איתה יעברו גם הם לתקופת שומה מיוחדת.

הנציב יהא רשאי לקבוע את התיאומים השונים שיש לבצע לגבי הכנסתו של גישום שנקבעה לו תקופת שומה מיוחדת והוא יהיה רשאי לבטל אישור שנתן, אם יראה טעמים סבירים לכך.

עם פרסום החוק המוצע יבטלו כל האישורים לתקופות שומה מיוחדת שניתנו בעבר ונישום שסעיף 7 המוצע מתייחס אליו והמעונין שיינתן לו אישור לתקופת שומה מיוחדת, יצטרך לפנות לנציב ולהגיש בקשה.

תקופת שומה מיוחדת רק לגבי קבוצה מצומצמת של נישומים, הכוללת קרנות נאמנות, חברות ממשלתיות, חברות שמניות שלהן רשומות למסחר בבורסה בח"ל, אביב וחברות שהשליטה בהן היא בידי חברה תושבת חוץ שמניותיה נסחרות בבורסה בחו"ל, משום שבאלה לא קיימות הבעיות שפורטו במבוא.

מוצע כמזכיר להסמיק את הנציב לקבוע תקופת שומה מיוחדת לנישום שיש לו יחסים מיוחדים עם חברה שנמנית עם אחת מהקבוצות האמורות. בתנאי שאותו נישום הסכים לכך, ולהתנות קביעת תקופת שומה מיוחדת לחברה בכך שכל הנישומים שיש להם

8. בסעיף 175(א) לפקודה, במקום "מאי עד פברואר" יבוא "פברואר עד נובמבר". תיקון סעיף 175
9. בסעיף 190(א)(1)(ב) לפקודה, במקום הגדרת "רבעון" יבוא: "רבעון" — כל שלושה חדשים המתחילים ב-1 בינואר, ב-1 באפריל, ב-1 ביולי או ב-1 באוקטובר. תיקון סעיף 190
10. בסעיף 236(ג) לפקודה, במקום "במרס" יבוא "בדצמבר". תיקון סעיף 236
11. במקום סעיף 241 לפקודה יבוא: 241. תקופת שומה מיוחדת תצויין במספר השנה של ה-1 באפריל שבתוך אותה תקופת שומה מיוחדת. "ציון תקופת שומה מיוחדת" תיקון סעיף 241
12. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן — חוק לעידוד השקעות הון), בסעיף 53 — בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן — חוק לעידוד השקעות הון), בסעיף 53 —
- (1) בהגדרת "מקדם לתיאום השער" —
- (א) בפסקה (1), במקום "31 בדצמבר" יבוא "30 בספטמבר";
- (ב) בפסקה (2), במקום "30 בדצמבר ולפני 31 במרס" יבוא "29 בספטמבר ולפני 31 בדצמבר";
- (2) בהגדרת "סכום לתיאום הון המניות", במקום "ב-1 ביולי, ב-1 באוקטובר או ב-1 בינואר" יבוא "ב-1 באפריל, ב-1 ביולי או ב-1 באוקטובר".
13. בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן — חוק מס רכוש) —
- (1) בסעיף 1, בהגדרת "שנת מס", במקום "באחד באפריל" יבוא "ב-1 בינואר";
- (2) בסעיף 11, במקום "באחד במרס" יבוא "ב-1 בדצמבר";
- (3) בסעיף 12, במקום "האחד במרס" יבוא "ה-1 בדצמבר";
- (4) בסעיף 13(ב), במקום "בפברואר" יבוא "בנובמבר";
- (5) בסעיף 20(א) —
- (1) בפסקה (1), במקום "30 באפריל" יבוא "31 בינואר";
- (2) בפסקה (2), במקום "10 ביולי, 10 באוקטובר ו-10 בינואר" יבוא "10 באפריל, 10 ביולי ו-10 באוקטובר";
- (6) בסעיף 33(א), במקום "עד 30 באפריל" יבוא "עד 31 בינואר". תיקון חוק מס רכוש

דברי הסבר

לכן מוצע לקבוע ששנת 1986 תימשך לענין מס רכוש, עד 31 במרס 1987. שנת המעבר תהיה בשנת המס 1987 והנישומים יידרשו בה, מלכתחילה, לשלם מס רכוש מופחת בהתאם למשך שנת המס. החל ב-1 בינואר 1988 תהיה שנת המס זהה לשנה הקלנדרית גם לענין מס רכוש.

סעיפים סכומי מס רכוש לשנת המס 1986 כבר 13 ו-17 שולמו על ידי חלק מהנישומים. מעבר לשנת מס קלנדרית החל בשנת המס 1987 היה מביא לכך שקיצור שנת המס 1986 ל-9 חדשים היה מאלץ את רשויות המס להחזיר מס לאותם נישומים.

4 ס"ח התשי"ט, עמ' 231; התשמ"ו, עמ' 140.
5 ס"ח התשכ"א, עמ' 100; התשמ"ה, עמ' 40.

14. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968⁶ (להלן - חוק הביטוח) -

- (1) בסעיף 1, אחרי הגדרת "עגונה" יבוא:
- "שנת מס" - שנת מס כמשמעותה בפקודת מס הכנסה.
- (2) בסעיפים המפורטים להלן, במקום "שנת מס" יבוא בכל מקום "שנת מס" ושינויי הצורה הדקדוקיים המחוייבים ייעשו לפי זה:
- (א) בסעיף 1, בהגדרת "יום העדכון" שבהגדרת "שכר ממוצע" ובהגדרת "עובד עצמאי";
- (ב) בסעיפים 12(א) ו-12(ג) בהגדרת "הכנסת מקסימום";
- (ג) בסעיפים 22א(ב), 26ב(א), 68ג, 82ג(א), 82ד(ב), 94ד, 127נח(ב), 127עג, 164(א) ו-1(ג), 1(1) ו-2(2), 169(יב) ו-178(א)(3);
- (ד) בכותרת לוח 17 ובלוח י"א, בכל מקום;
- (3) בסעיף 1, בהגדרת "יום העדכון" שבהגדרת "שכר ממוצע" ובסעיפים 22א(א), 57, 66(א), 68ב(א), 82ב(א), 82ג(ב), 82ד(א), 90(2), 94ד, 127לט, 127נח(א), 127סו, 137ג, 198(א), בכל מקום, במקום "באפריל" יבוא "בינואר";
- (4) בסעיפים 66(א), 68ג(ב), 82ג(ב), 127נח(ב), בכל מקום, במקום "במרס" יבוא "בדצמבר";
- (5) בלוח י"א, במקום הסיפה המתחילה במלים "בלוח זה" יבוא:
- "בלוח זה, "רבעון" - תקופה של שלושה חודשים רצופים המתחילה ב-1 בינואר, ב-1 באפריל, ב-1 ביולי וב-1 באוקטובר של כל שנת מס."

15. (א) על אף האמור בכל דין, למעט חוק מס רכוש, ובכל הוראת מינהל, שנת המס 1986 וכל תקופת שומה מיוחדת המתייחסת אליה, תסתיים ביום כ"ט בכסלו התשמ"ז (31 בדצמבר 1986).

דברי הסבר

ההכנסה השנתית, תיקורת מקסימום ומינימום שנתיות. מוצע כי שר העבודה והרווחה יוסמך לקבוע בתקנות תיאומים נוספים, במקרה שיתברר כי יהיה צורך בהם, בדומה למוצע לגבי חוקי המס.

15 סעיף החל בשנת המס 1987 תהא שנת המס מקבילה לשנה הקלנדרית, פרט לענין מס רכוש. יש לכן, לקבוע ששנת המס 1986 וכל תקופה מיוחדת המתייחסת אליה תסתיים ב-31 בדצמבר 1986. לגבי רוב הנישומים תימשך שנה זו מאפריל 1986 עד דצמבר 1986, כלומר 9 חודשים. לגבי נישום שיש לו כיום תקופת שומה מיוחדת (שהתחילה לפני 1 באפריל 1986), תימשך תקופת השומה המיוחדת המת-ייחסת לשנת המס 1986 יותר מ-9 חודשים ואף היא תסתיים ב-31 בדצמבר 1986.

סעיפים בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], 14 ו-18 התשכ"ח-1986 (להלן - חוק הביטוח), ישנו הוראות שונות המתייחסות לשנת הכספים כמש-מעותה בחוק הפרשנות, התשמ"א-1981. תקופה זו זהה לתקופת שנת מס לפי פקודת מס הכנסה הקיימת. בהתאם לחוק הביטוח הכנסתו של המבוטח שאינו עובד שכיר נקבעת לפי ההכנסה החייבת בכל שנת הכספים, לענין תשלום מקדמות על חשבון דמי ביטוח בשנת כספים שוטפת ולענין תשלום גימלאות המגיעות למבוטח לפי הכנסתו.

מוצע לתקן סעיפים שונים בחוק הביטוח שתקונם מחוייב מן המעבר לשנת מס קלנדרית. גם בחוק הביטוח יש צורך לקבוע הוראות מעבר לענינים שונים בו כגון: התקופה שבעדה ישתלמו מקד-מות דמי ביטוח, סכומי הכנסה הנקבעים לפי בסיס

6 - ס"ח התשכ"ח, עמ' 108.

(ב) כל אישור שניתן לפי סעיף 7 לפקודה לפני יום פרסומו של חוק זה בטל לגבי שנת המס 1987 ואילך.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי הנציב לקבוע באישור שיתן לנישום פלוני לפי סעיף 7 לפקודה אחרי יום פרסומו של חוק זה, שתקופת שומה מיוחדת המתיחסת לשנת המס 1986 תסתיים במועד אחר מהאמור בסעיף קטן (א).

הוראות מעבר
לגבי חוקים
שונים

16. (א) בסעיף זה ובכל הוראת דין שבו —

- (1) "שנת המס 1986" — לרבות תקופת שומה מיוחדת המתיחסת אליה;
- (2) "שיעור התאמה" — תשעה חלקי שנים עשר או מספר החדשים שבת-קופת שומה מיוחדת שנקבעה לנישום פלוני מחולק בשנים עשר, לפי הענין.

(ב) לגבי שנת המס 1986 יראו כאילו —

(1) בפקודה —

(א) בסעיף 3(ה1), במקום "מהחלק השנים עשר" נאמר "מהחלק התשיעי";

(ב) בסעיפים 9(5) ו-20, 32(9)(א)(2), 44(א)(1), 45(ד), 46(א), 47(א) ו-121, אחרי כל אחד מהסכומים הנקובים בהם נאמר "מוכפל בשיעור התאמה";

(ג) בסעיף 19 —

(1) בהגדרת "ערך ממוצע של מילות מועדפים" במקום "מחולק ב-12" נאמר "מחולק במספר החדשים שבשנת המס 1986, והכל";

(2) בהגדרת "תלוואה מתואמת", במקום "מחולק ב-360" נאמר "מחולק במספר הימים שבשנת המס 1986";

(ד) בסעיף 20(א)(1)(ב), במקום "מחולק ב-12" נאמר "מחולק במספר החדשים שבשנת המס 1986";

(ה) בסעיף 39, במקום "בתוך 9 חדשים של שנת המס" נאמר "במשך תקופה שאינה פחותה מ- $\frac{3}{4}$ של שנת המס 1986";

(ו) אחרי סעיף 47 נאמר:

48. על אף האמור בסעיפים 34, 36 עד 40 ו-45, מספר נקודות הויכוי שיחיד וכאי להן בשנת המס 1986, לפי הסעיפים האמורים, יהא אותו מספר נקודות הויכוי הקבוע בהם, כשהוא מוכפל בשיעור התאמה";

"נקודות זיכוי
בשנת המס 1986

דברי הסבר

המס 1986 במועד שבו נהגו לסיימה, במקום ב-31 בדצמבר 1986.

סעיפים בחוקי המס השונים ובעיקר בפקודת מס 16 ו-20 הכנסה עצמה ישנן הוראות שונות שיש צורך לתאם אותן בשנת המס 1986, בשל העובדה שמשך שנת המס אינו דווקא 12 חדשים. לדוגמה, מספר

הנציב יהיה רשאי לקבוע שתקופת שומה מיוחדת המתיחסת לשנת המס 1986, תסתיים במקרה פלוני במועד שונה מאשר 31 בדצמבר 1986; הכוונה היא שנישומים שיש להם כיום תקופת שומה מיוחדת, והזכ"אם גם לאחר תיקון סעיף 7 לבקש מהנציב לאשר להם תקופת שומה מיוחדת, יוכלו באישור הנציב, לסיים את תקופת השומה המיוחדת המתיחסת לשנת

(ז) בסעיף 120ב(4), במקום "ארבע פעמים החל בימים 1 באפריל, 1 ביולי, 1 באוקטובר ו-1 בינואר", נאמר "מספר פעמים כמספר הרב עונים השלמים שבשנת המס 1986", וכאילו בסופו נאמר: "לענין זה, "רבעון" — כל שלושה חדשים המתחילים ב-1 באפריל, ב-1 ביולי, ב-1 באוקטובר וב-1 בינואר";

(ח) בסעיף 175(א), במקום הקטע המתחיל במלים "מעשרת החדשים" והמסתיים במלים "מקדמה של 10%", נאמר "מחדשי שנת המס 1986, החל בחודש השני של שנת המס וכלה בחודש שלפני אחרון של שנת המס, מקדמה בשיעור שיקבע שר האוצר";

(2) בחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה), התשמ"ה—1985, אחרי כל אחד משיעורי עליית המדד הקבועים בסעיף 8(א), נאמר "מוכפל בשיעור התאמה".

(3) בחוק מס הכנסה (עידוד להשקעת דירות) (הוראת שעה ותיקוני חוק), התשמ"א—1981, בסעיף 2(א), במקום "עשרה חדשים לפחות" נאמר "עשרה חלקי שנים עשר מתוך מספר החדשים שבשנת המס 1986", אחרי "3%" נאמר "מוכפל בשיעור התאמה", במקום "מעשרה חדשים" נאמר "מהתקופה האמורה" ובמקום "ל-12" נאמר "למספר החדשים שבשנת המס 1986".

(4) בחוק לעידוד השקעות הון —

(א) בסעיף 42(2), בסופו נאמר "מוכפל בשיעור התאמה";

(ב) בסעיף 53ה, בהגדרת "סכום לתיאום הון המניות", במקום "מחולק ב-12" נאמר "מחולק במספר החדשים שבשנת המס 1986";

(ג) בסעיף 53(ג), במקום "ל-12" נאמר "למספר החדשים שבשנת המס 1986";

(5) בחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א—1980, בסעיף 31(2), בסופו נאמר "מוכפל בשיעור התאמה".

(6) בחוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ו—1985, 10 —

(א) בסעיף 7(א), בהגדרת "בסיס המענק", בפסקה (2) —

(1) בפסקת משנה (א), במקום "הבסיס כאמור לשנת המס

דברי הסבר

הנציב, בסעיף 20 המוצע, לקבוע תיאומים נוספים אם יתברר שיש צורך בכך. כמו כן מוצע בסעיף 20(ב) להסמיך את הנציב לתקן מועדים הקבועים בתקנות שהותקנו מכוח חוק מס ויש צורך בשינויים בשל המעבר לשנת מס קלנדריה.

נקודות הויכוח שנישום זכאי להן, חקרות ההכנסה, סכומים שונים הנקבעים לפי בסיס שנתי וכיוצא באלה, צריכים להיקבע יחסית למשך שנת המס או תקופת השומה המיוחדת אצל כל נישום ונישום. לכן מוצע לקבוע כהוראת מעבר שתחולתה לגבי שנת המס 1986 בלבד, את התיאומים שיש צורך בהם, וכן להסמיך את

7 ס"ח התשמ"ה, עמ' 172; התשמ"ו, עמ' 248.

8 ס"ח התשמ"א, עמ' 68; התשמ"ו, עמ' 166.

9 ס"ח התשמ"א, עמ' 56.

10 ס"ח התשמ"ו, עמ' 15 רצ"ב; 128; ס"ח התשמ"ו, עמ' 10; ס"ח התשמ"ו, עמ' 144, 145, 162, 168, 202.

1986" נאמר "הכנסתו כאמור לשנת המס 1986, מוכפל ב-8 ומחולק במספר החדשים שבשנת המס 1986";

(2) במקום פסקת משנה (ב) נאמר:

"(ב) לכל אחד מהחדשים אפריל עד יולי 1986 — הכנסתו המשמשת בסיס לתשלומי הביטוח הלאומי שלו בשנת המס 1986, מחולק במספר החדשים שבשנת המס 1986 עד לסיום תקרת ההכנסה";

(ב) בסעיף 24א(ב), במקום "במקום שתי" נאמר "כפול בשיעור התאמה, במקום".

הוראות מעבר
לגבי מס רכוש

17. (א) שנת המס 1987, לגבי חוק מס רכוש חסתיים ב-31 בדצמבר 1987, ומס הרכוש על קרקע לגבי שנת המס 1987 יהיה שיעור משוויה כאמור בסעיף 3 לחוק מס רכוש, מוכפל ב-3.

(ב) לגבי שנת המס 1987 יראו כאילו —

(1) בסעיף 2(א1) לחוק מס רכוש, במקום "360" נאמר "270";

(2) בסעיף 20(א2) לחוק מס רכוש, במקום "10 באוקטובר ו-10 בינואר" נאמר "10 בספטמבר ו-10 בדצמבר".

(ג) לגבי שנת המס 1988, יראו כאילו בסעיף 13(ב) לחוק מס רכוש, במקום "במועד כאמור בשנה שקדמה לאותה שנה" נאמר "בפברואר שלפני אותה שנה".

הוראת מעבר
לחוק הביטוח

18. (א) בסעיף זה —

"שומה" — כמשמעותה בסעיף 164 לחוק הביטוח;

"שנת המעבר" — שנת המס 1986 כמשמעותה בסעיף 16(א1);

"שנת מס" — כמשמעותה בפקודה;

"שיעור התאמה" — תשעה חלקי שנים עשר, או מספר החדשים שבתקופת שומה מיוחדת שנקבעה למבוטח, מחולק בשנים עשר, לפי הענין.

(ב) לגבי שנת הכספים 1986 —

(1) דמי ביטוח של מי שמשלם בעד עצמו ישולמו על בסיס השומה לשנת המעבר;

(2) סכומי מקסימום ההכנסה ומינימום ההכנסה שלפיהם משתלמים דמי ביטוח יהיו סך כל הסכומים המחובלים, כאמור בלוח י"א, בחדשים שבשנת המעבר;

(3) מקום שנקבע בחוק הביטוח או בתקנות שלפיו שוכות לגימלה מותנית בסכום של הכנסה שנתית, יראו כאילו נאמר הסכום כפול שיעור ההתאמה;

(4) סעיף 190(2) וסעיף 198(א) כנוסחם בסעיף 14(3) על מי שנפגע ביום 1 בינואר 1987 או לאחריו.

(ג) מבוטח המשלם דמי ביטוח בעד עצמו, שהכנסתו השנתית נקבעה בשומה לשנת המעבר ישלים מקדמות על חשבון דמי הביטוח לשנת מס כלשהי על בסיס ההכנסה שנקבעה לו בשנת המעבר, כשהיא מוכפלת בשנים עשר ומחולקת במספר החדשים בשנת המעבר.

(ד) שר העבודה והרווחה רשאי, על אף האמור בכל דין, לקבוע לגבי שנת המעבר את התיאומים הנדרשים בחוק הביטוח ובכל דין אחר שהמוסד לביטוח לאומי (להלן — המוסד) גובה או משלם לפיו כספים, כתוצאה מהוספת הגדרת "שנת מס" בסעיף 1 לחוק הביטוח ומיתר הוראות חוק זה שעניינן חוק הביטוח.

(ה) שר העבודה והרווחה, רשאי לגבי שנת המס 1987 ואילך, על אף האמור בכל דין, לשנות בתקנות שהותקנו לפי חוק הביטוח או לפי כל דין אחר שהמוסד גובה או משלם לפיו כספים, כל מועד הקבוע בהן, אם השינוי דרוש כתוצאה מהוספת הגדרת "שנת מס" בסעיף 1 לחוק הביטוח.

19. על אף האמור בסעיף 175(א) לפקודה, אם השנה הקובעת היא שנת המס 1986, שיעור כל מקדמה יהא 10% מסכום המס שנתחייב בו הנישום לשנת המס 1986 מוכפל ב-12 ומחולק במספר החדשים שבשנת המס 1986 או בתקופת שומה מיוחדת המתייחסת אליה שנקבעה לאותו נישום.

הוראת מעבר
לגבי מקדמות

20. (א) הנציב רשאי לקבוע, על אף האמור בכל דין, לגבי שנת מס 1986 ותקופת שומה מיוחדת המתייחסת אליה, את התיאומים הנדרשים בכל דין כתוצאה משינוי הגדרת "שנת מס" כאמור בסעיף 1 ומיתר הוראות חוק זה.

תיאומים

(ב) הנציב רשאי, לגבי שנת המס 1987 ואילך, לשנות בתקנות שהותקנו לפי חוק מס כל מועד הקבוע בהן, אם השינוי דרוש כתוצאה משינוי הגדרת "שנת מס" כאמור בסעיף 1; לענין זה, "חוק מס" — חיקוק הודן בהטלת מס או תשלום חובה, ששר האוצר ממונה על ביצועו או על הגבייה לפיו.

21. (א) תחילתם של סעיפים 1, 4 עד 12 ו-14 — ביום 1 בינואר 1987.
(ב) תחילתו של סעיף 2 — ביום פרסומו של חוק זה.
(ג) תחולתו של סעיף 3 — לגבי מטע שניטע לאחר 30 בנובמבר 1986.
(ד) תחולתו של סעיף 13 — לגבי שנת המס 1988 ואילך.
(ה) תחולתם של סעיפים 15 ו-18(ד) ו-(ה) — לגבי שנת המס 1986 ואילך.
(ו) תחולתם של סעיפים 16, 18(ב) ו-20(א) — לגבי שנת המס 1986.
(ז) תחולתו של סעיף 17(א) ו-(ב) — לגבי שנת המס 1987 כפי שנקבעה בחוק זה לענין מס רכוש.
(ח) תחולתו של סעיף 17(ג) — לגבי שנת המס 1988.
(ט) תחולתם של סעיפים 18(ג), 19 ו-20(ב) — לגבי שנת המס 1987 ואילך.

תחילה ותחלה

דברי הסבר

הקובעת לענין חישוב המקדמות היא שנת המס 1986, יחואם סכום המס לאותה שנה, על ידי חלוקתו במספר החדשים בשנת המס או בתקופת השומה המיוחדת והכפלתו ב-12.

סעיף 19 כיוון שהמקדמות לצורך מס הכנסה מחושבות בשיעור מהמס ששילם הנישום בשנה קודמת, ומכיון שהמס ששילם נישום לשנת המס 1986 יהא שונה מהמס שהוא חייב בשנה רגילה, בשל השינוי במשך השנה, מוצע לקבוע שכאשר השנה

חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון), התשמ"ו-1986

1. בסעיף 1 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981¹ (להלן – החוק העיקרי) – תיקון סעיף 1
  - (1) אחרי הגדרת "אשראי לזמן ארוך" יבוא:

"בעל ענין" – מי שמחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מסוג מסויים של אמצעי שליטה; "
  - (2) בהגדרת "שליטה", במקום "יותר מחמישים אחוזים" יבוא "מחצית או יותר";
  - (3) בהגדרת "תאגיד עזר", אחרי "ושעיסוקיו הם" יבוא "רק".
2. בסעיף 7 (ג) לחוק העיקרי, במקום "שלוש שנים" יבוא "שנה אחת", ובמקום "שלוש השנים" יבוא "השנה".
3. בסעיף 10 לחוק העיקרי –
  - (1) בפסקה (10), בסופה יבוא "בתחום עיסוקיו";
  - (2) בפסקה (11), אחרי "וכלכליות" יבוא "תחום עיסוקיו".
4. בסעיף 11 לחוק העיקרי –
  - (1) במקום כותרת השוליים יבוא "שליטה והחזקת אמצעי שליטה בידי בנק";
  - (2) אחרי "לא ישלוט בנק" יבוא "ולא יהיה בעל ענין".

דברי הסבר

רשאי התאגיד הבנקאי להשלימו כדי הסכום המוגדל שנקבע, במשך שלוש שנים. התברר כי תקופה זו ממושכת מדי ומוצע לקצרה לשנה אחת.

סעיף 3 סעיף 10 לחוק הקיים, קובע בפסקאות (10) ו-(11) כלהלן:

"10. לא יעסוק בנק אלא בעיסוקים אלה:

.....

(10) ייעוץ כספי וכלכלי;

(11) תיווך בעסקאות כספיות וכלכליות, למעט תיווך בעסקאות של קניה או מכירה של סחורות או מקרקעין;".

הכוונה בהוראות האמורות היתה להגביל בנק לעי-סוקים בנקאיים בלבד. מאחר שיכול שתועלה טענה כי נוסח פסקאות (10) ו-(11) האמורות אינו חד-משמעי, מוצע לקבוע כי העיסוקים המפורטים בפסקאות אלה מותרים רק אם הם בתחום עיסוקיו של הבנק.

סעיפים 1, 4, 5, 7, 9, 10, 11 ו-13

(1) מוצע לקבוע שבעל ענין הוא תאגיד בנקאי שמחזיק 25 אחוזים ויותר מאמצעי השליטה בתאגיד אחר, כדי למנוע מתאגידים בנקאיים להיות בעלי ענין בעסקים שאסור לתאגיד בנקאי לעסוק בהם. הצעת זו נובעת מכך שהאיסור הקיים על תאגיד בנקאי לשלוט בתאגיד שעיסוקיו אסורים על התאגיד מאפשר פירוש שאינו חד-משמעי. לפיכך, מוצע בכל סעיפי החוק שבהם נאסרה השליטה של תאגיד בנקאי בתאגיד אחר להוסיף איסור גם על היותו בעל ענין בתאגיד האחר.

(2) מוצע לתקן את הגדרת "שליטה" בחוק הקיים, ובמקום שזחזקת יותר מחמישים אחוזים מאמצעי שליטה בתאגיד תיחשב כשליטה בו, ייקבע שהחזקת חמישים אחוזים תיחשב כשליטה, זאת מכיון שדי בהחזקת חמישים אחוזים מאמצעי השליטה כדי למנוע שליטה מהמחזיקים האחרים.

סעיף 2 לפי סעיף 7(ג) לחוק הקיים, משהוגדל חון המניות המינימלי בדרך הקבועה בחוק,

1 ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

- תיקון סעיף 12 5. בסעיף 12 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) לא ישלוט בנק חוץ ולא יהיה בעל ענין בתאגיד המנהל עסקים בישראל אלא אם כן מותר היה לבנק לשלוט בו או להיות בעל ענין בו לפי סעיף 11."
- תיקון סעיף 14 6. בסעיף 14 לחוק העיקרי —
- (1) בפסקה (3), אחרי "למימון רכישתם של מקרקעין" יבוא "או למימון רכישת זכות תמורת דמי מפתח לגבי מושכר שחל עליו חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב—1972²;
- (2) פסקאות (4) עד (9) יסומנו (6) עד (11) כסדרן ולפניהן יבוא:
- "(4) מתן אשראי למימון רכישתם של מקרקעין, למימון רכישת זכות תמורת דמי מפתח כאמור בפסקה (3) או למימון בניה, בהכוונת הממשלה, מתוך פקדונות כספיים למתן הלוואות;
- (5) מתן ערבות לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה—1974³."
- תיקון סעיף 15 7. בסעיף 15 לחוק העיקרי —
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "שליטה והחזקת אמצעי שליטה בידי בנק למשכנתאות";
- (2) אחרי "לא ישלוט בנק למשכנתאות" יבוא "ולא יהיה בעל ענין".
- תיקון סעיף 16 8. בסעיף 16(5) לחוק העיקרי, במקום "ששעבד כל נכסיו הקבועים לבנק" יבוא "ששעבד בשעבוד קבוע את כל נכסיו לבנק ואין עליהם שעבוד נוסף."

דברי הסבר

- סעיף 6** הנסיון הראה כי הוראת סעיף 14 לחוק הקיים, שבה מפורטים תחומי הפעולה של בנק למשכנתאות, לוקה בחסר וכי כמה מהפעולות הלגיטימיות של בנק למשכנתאות אינן כלולות במפורש בעיסוקים המותרים לו.
- לפיכך, מוצע להוסיף שמותר לבנק למשכנתאות לעסוק גם באלה:
- (1) מתן אשראי למימון רכישת זכות במקרקעין בדמי מפתח;
- (2) מתן אשראי, לרבות אשראי לזמן קצר, למימון רכישת זכות במקרקעין כשהאשראי הוא בהכוונת הממשלה;
- (3) מתן ערבות לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה—1974.
- סעיף 8** סעיף 16(5) לחוק הקיים קובע שלבנק למימון השקעות אסור לעסוק במתן ערבויות מסחריות אלא אם כן כל נכסיו הלקוח משועבדים לבנק.
- הוראה זו אינה בהירה די הצורך וניתנת לפירוש כאילו רשאי בנק למימון השקעות לתת ערבויות גם אם נכסיו של הלקוח משועבדים באותה רמה (פרייפסו) לבנקים אחרים. בדרך זו יכול לקוח לשעבד נכסים בערך העולה על הנדרש לצורך עסקאותיו עם בנק למימון השקעות והבנק יכול לתת לו ערבויות לעסקאות מסחריות רגילות. התיקון מבהיר כי בנק למימון השקעות יכול לתת ערבויות מסחריות רק כאשר יש שעבוד קבוע על כל הנכסים ואין עליהם שעבוד אחר.

2 ס"ח התשל"ב, עמ' 176.
3 ס"ח התשל"ה, עמ' 14.

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "שליטה והחזקת אמצעי שליטה בידי בנק למימון השקעות";
 (2) אחרי "לא ישלוח בנק למימון השקעות" יבוא "ולא יהיה בעל ענין".

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "שליטה והחזקת אמצעי שליטה בידי בנק לקידום עסקים";
 (2) בסעיף קטן (א), אחרי "לא ישלוח בנק לקידום עסקים" יבוא "ולא יהיה בעל ענין";
 (3) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
 "ב) לענין פרק זה, לא ייחשב תאגיד בנקאי השולט או שהוא בעל ענין בבנק לקידום עסקים כשולט או כבעל ענין בתאגיד פלוני שבשליטת הבנק לקידום עסקים או שהבנק לקידום עסקים הוא בעל ענין בו, אלא אם כן התאגיד הבנקאי מחזיק בדרך אחרת עשרה אחוזים או יותר מסוג מסויים של אמצעי שליטה באותו תאגיד פלוני."
 (4) בסעיף קטן (ג), בכל מקום, אחרי "שבשליטתו" יבוא "או שהוא בעל ענין בו".

- (1) סעיף קטן (ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא:
 "ו) חוקה על מי שמקבל כספים בפקדון משלושים בני אדם או יותר בעת ובעונה אחת, ונותן אשראי כאחת, כי הוא עוסק בקבלת פקדונות כספיים ובמתן אשראי כאחת."
 (2) בסעיף קטן (ג), בהגדרת "קבלת פקדונות כספיים", המלים "משלושים בני אדם או יותר בעת ובעונה אחת" — יימחקו.

"א) חאגיד בנקאי שבניגוד לאמור בפרק זה שולט בתאגיד אחר או הוא בעל ענין בו, או תאגיד בנקאי שרכש שליטה או הפך לבעל ענין מכוח הוראות סעיף 26,

דברי הסבר

אשראי, אך מקפידים שבכל עת לא יגיע מספר הפקי דונות שבידיהם ליותר משלושים. נראה שלא לכך התכוון המחוקק. לפיכך מוצע לקבוע כעיסוק אסור כל עיסוק של קבלת פקדונות ומתן אשראי כאחת, ואילו המספר של שלושים מפקידים יהיה רק מבחן, הגיתן לסתירה, כי מדובר בקבלת פקדונות על דרך של עיסוק,

סעיף 12 סעיף 21 לחוק הקיים קובע את העקרון כי מי שאינו תאגיד בנקאי לא יעסוק בקבלת פקדונות כספיים ובמתן אשראי כאחת. לפי לשון הסעיף כיום, קבלת פקדונות מפחות משלושים מפקידים ומתן אשראי כאחת אינו עיסוק אסור. מסתבר שישנם גופים העוסקים בקבלת פקדונות מאחרים ובמקביל במתן

ימכור אמצעי שליטה בתאגיד האחר עד ששוב לא ישלוט בו ולא יהיה בעל ענין בו; המכירה תבצע תוך תקופה שקבע המפקח, לאחר שנתן לתאגיד הבנקאי הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו.

14. האמור בסעיף 47 לחוק העיקרי יסומן (א) ובו, במקום "תום ארבע שנים מהיום הקובע" יבוא "יום ז' בתשרי התשמ"ח (30 בספטמבר 1987)", ואחריו יבוא:

"(ב) תאגיד בנקאי אשר ביום תחילתו של חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון), התשמ"ו-1986, היה בעל ענין בתאגיד שאסור לו להיות בעל ענין בו לפי הוראות פרק ג', רשאי להמשיך ולהיות בעל ענין בו עד תום שלוש שנים מהיום האמור."

דברי הסבר

הפרדת העסקים הבנקאיים מן העסקים הלא-בנקאיים טעונה הסדר שצריך להיקבע בחוק. מאחר שהסדר כזה טרם נקבע ויחלט לגביו רק לאחר שיידונו המלצות ועדת החקירה בענין ויסות מניות הבנקים, מוצע להאריך את התקופה.

סעיף 14 סעיף 47 לחוק הקיים יתוקן ובמקום שתאגיד בנקאי יהיה רשאי להמשיך לשלוט בתאגיד שאסור לו לשלוט בו לפי פרק ג' לחוק עד תום ארבע שנים מהיום הקובע (31 במרס 1981), ייקבע שיהיה רשאי להמשיך לשלוט בתאגיד כאמור עד יום 30 בספטמבר 1987.

מתפרסמת כזה הצעת חוק מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

חוק הגורות בטיחות ברכב, התשמ"ו-1986

1. (א) הנוהג ברכב מנועי פרטי, במשאית, באוטובוס או במזנית, לא ינהג בו אלא אם כן הוא חגור הגורת בטיחות; הוראה זו תחול אף על מי שאינו נוהג ברכב כאמור ויושב במושב הקדמי של הרכב לצד הנהג.

(ב) שר התחבורה רשאי בתקנות לקבוע סוגי אנשים הפטורים מחובת שימוש בחגורת בטיחות מחמת מוגבלות גופנית.

2. העובר על הוראה מהוראות חוק זה או תקנות שהותקנו לפיו, דינו — קנס 100 שקלים חדשים.

דברי הסבר

שתרומתו, בהשקעה אפסית כמעט, להורדת מספר הקורבנות בדרכים עשויה להיות גדולה יותר.

בכל המכוניות המיוצרות כיום יש חגורות בטיחות, והתגנה שהשימוש בהן מעניק לנהגים ולנוסעים גדול בתחומי העיר מאשר בדרכים בין-עירוניות בשל מהירות הנסיעה הפחותה בהם.

עד היום קיימת בישראל חובת שימוש בחגורת בטיחות ברכב רק בדרך בין-עירונית. מחקרים שנעשו בארצות הוצ' ואף בישראל הוכיחו שהשימוש בחגורות הבטיחות בתוך העיר עשוי לצמצם את מספר הנפגעים בלא פחות מ-10 אחוזים.

אין כמעט מהלך בנושא הבטיחות בדרכים

3. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות פקודת התעבורה¹ והתקנות שלפיה.
4. שר התחבורה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו; תקנות שר התחבורה כאמור, טעונות אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.
5. חוק הגירות בטיחות ברכב, התשל"ג-1973² — בטל.
6. (א) תחילתו של חוק זה ביום ב' בניסן התשמ"ז (1 באפריל 1987) (להלן — יום התחילה).
- (ב) חוק זה יחול על רכב כאמור בסעיף 1 (א), למעט רכב כאמור ששנת ייצורו קדמה לשנת 1967 (להלן — רכב ישן).
- (ג) לגבי רכב ישן יתקין שר התחבורה עד יום התחילה תקנות בדבר התנאים להחלת הוראות חוק זה עליו ובדבר המועד להחלתו.

1 דיני מדינת ישראל, גזת חדש 7, צמ' 173.

2 ס"ח התשל"ג, צמ' 250.

חברי הכנסת: רב בנימין זאביר וזאביר לין

